

XX. Országos Arany János Irodalmi Verseny
2012. november 12.

MEGOLDÓKULCS

Kedves Kollégák!

Köszönjük, hogy több hónapos munkával felkészítették tanítványaikat a versenyre. Reméljük, örömet jelentettek az olvasmányok, sikeres volt a tanulókkal való együttműködés.

Az alábbiakban a megoldások leglényegesebb elemeit adjuk meg. Az elbírálás alapszem pontjai: a mű részletes ismeretének bizonyítása, a feladathoz való rugalmas alkalmazkodás, a szabatos és árnyalt fogalmazás.

A bíráló szaktanár csak az elvárhatóan teljes értékű válaszra adja a maximális pontszámot; a hiányos, pontatlan megoldást – a saját belátása szerint mérlegelve – köztes egész pontszámmal érték elje. Kérjük, fél pontot ne adjanak!

A megoldókulcs 12 oldalas.

Nem küldhető tovább az a dolgozat (tartalmában bármennyire értékes), amelyben a **durva helyesírási hibák száma ötnél több**, vagy a **helyesírási hibák száma meghaladja a 30-at**, valamint az **olvashatatlan, rendezetlen írásképu** dolgozat!

Kérjük:

- A javítást **piros színű** tollal végezzék!
- A jó megoldásokat jelöljék **pipával**, a hiányzókat **hiányjellel**!
- Az elért pontszámokat a feladatok melletti **négyszögekbe írják be**, a feladatlap **összpontszámát vezessék át a címloldal aljára**!
- A 120 pontot elért dolgozatokat 2012. december 7-ig adják postára a következő címre:

Eötvös József Gimnázium és Kollégium

Arany János Irodalmi Verseny

2890 Tata, Tanoda tér 5.

Köszönjük munkájukat, együttműködésüket!

I. ARANY JÁNOS: A JÓKA ÖRDÖGE

1. **Hogyan határozza meg Arany János A Jóká ördöge műfaját?** pórrége

1	
----------	--

2. **Mit jelentenek az alábbi szavak?**

gulya	a szarvasmarhák csoportja	vászoncseléd	nő
ipaura	após	napaasszony	anyós
guta	agyvérzés, szélütés	köszvény	ízületi betegség
nyavalya	betegség	kanász	disznópásztor

8 jó megoldás 4 pont; 7 jó megoldás 3 pont; 6 jó megoldás 2 pont; 5 jó megoldás 1 pont; 1-2-3-4 jó megoldás 0 pont

4	
----------	--

3. **Állítsa időrendi sorrendbe az idézeteket!**

- A) „Ott az én kenderem: fel kell nyőni márma;
Egy... kettő! – az ételt kiviszem, csak várja.”
- B) „Mi volt a kötélén? – egy rút fertelmes dög;
Szőröstől, bőrröstül egy nagy kamasz ördög!”
- C) „Zsémbes asszony Júdit. Csak az Isten látja,
Mennyit szenved tőle szegény Jóká bátya.”
- D) „És az egész Júdit, ameddig eleven,
Elsülyedt és eltűnt, odalön hirtelen...”
- E) „Azért, édes öcsém, jól vigyázz magadra,
Mert csak egyszer adom magam a kezédbe...”
- F) „Osztoznak, perelnek, csúnyán marakodnak,
És ez mindig úgy lesz, míg össze nem szoknak.”
- G) „Már biz' én azt hittem - már kétségbe estem -
Hogy sose lelem meg a nyelvedet, testem.”

C	G	A	D	B	E	F
			helyes sorrend:			
			1-2 hiba:			
			3-4 hiba:			
			5-6-7 hiba:			

3	
----------	--

4. **Mit rejt az alábbi madár- vagy szarkanyelven írt szöveg? Ki mondja és kinek?**

"Turgudorgod mirgit forgogargadtárgál:	„Tudod, mit fogadtál:		
Argadörgósorgom margarargadtárgál?	<u>Adósom maradtál.</u>		
Targakargarorgodj hárgát korgomarga,	<u>Takarodj hát koma.</u>		
Irginerget arga porgokorgolbarga!"	<u>Innét a pokolba."</u>	hibátlan:	1 pont
<u>Jóká</u> mondja a királylányba bújt <u>ördögnek.</u>		2 elem:	1 pont

2	
----------	--

II. MIKSZÁTH KÁLMÁN: SZENT PÉTER ESERNYŐJE

1. A kisregény első és utolsó alcíme ugyanaz: „Viszik a kis Veronkát”. Hogyan kapcsolja össze a címbeli azonosság a bevezetést a befejezéssel?

Mindkét részben a Veronka életében bekövetkező gyökeres változásra utal.

A bevezetésben: Veronkát hozzák szülőfalujából Glogovára, mert meghalt az édesanyja. Mivel testvére, Bélyi János Glogován pap, a falujabeliek – más hozzátartozója nem lévén – ide szállítják az árván maradt két éves kislányt.

A befejezésben: 14 évvel később Veronkát Wibra Gyuri feleségül veszi, vagyis „viszi”.

2	
---	--

2. Az alábbi kérdések Gregorics Pálra vonatkoznak.

- A) Miért nevezték a „vörös esernyős emberkét” a falubeliek így: „a tapintatlan Gregorics”? Kikkel és miért volt tapintatlan?

Az apja halála (temetése) után született 9 hónappal. Ezért tapintatlan volt az édesanyjával, ugyanis ha néhány héttel korábban jön a világra, sok kellemetlenségtől óvta volna meg. És tapintatlan volt a testvéreivel is, mert így az örökség többfelé oszlott. Ráadásul – annak ellenére, hogy satnya volt születésekor – tapintatlanul fel is nevelkedett, és átvette vagyonát, amely időközben meghalt anyjáról szállt rá.

2	
---	--

- B) Mit örökölt az „anyja után”?

Egy birtokot egy mérföldnyire a várostól (Besztercebányától) és egy bérházat Bécsben.

2	
---	--

- C) Miután nem vették be szabadságharcosnak, milyen „foglalkozást” vállalt?

Kém lett.

1	
---	--

- D) Miért nem vette feleségül Wibra Annát?

Két okból.

Az egyik: Wibra Anna egyszer leesett a létráról, emiatt egész életére sánta lett, és kinek kellene egy sánta szolgáló?

A másik: A kis Gyuri egyszer megbetegedett, az orvos mérgezési tüneteket állapított meg nála. Gregoricsban gyanú támadt, hogy testvérei féltékenységből, az örökség miatt próbálták megölni. Így inkább nem vállalta – a házassággal -, hogy az ő gyereke.

2	
---	--

- E) Hogyan védte Wibra Gyurit a testvérei ármánykodásaitól?

- Nem engedte, hogy a fiú szeresse és apabácsinak hívja, helyette tekintetes úrnak kellett szólítania.
- A házhoz fogadta Kupeczkyt, akinek éjjel-nappal ügyelnie kellett a fiúra.
- Az otthonán kívül csak rongyos ruhában járatta.
- Mari nevű testvéreinek felkarolta az egyik fiacskáját, iskoláztatta, hogy elterelje a rokonok figyelmét a saját fiáról.
- Gyurit messze eső országrészekbe küldte tanulni, ahová a rokonok ármánya nem ért el.
(elemenként 1-1 pont, max.: 4 pont)

4	
---	--

F) Hogyan játszotta ki rokonait, hogy vagyonát ne ők örököljék?

- Eladta az örökséget képező bécsi bérházát.
- A besztercei házat átíratva Wibra Annára.
- Elhíresztelte, hogy nagy birtokot vett Csehországban és cukorgyárat épített rá, ehelyett azonban pénzét bankba tette.

3

G) Miért nem találkozhatott halála előtt fiával?

A sürgőnyt, amelyben hazahívátja fiát, Wibra Anna nem tudta elküldeni aznap, mert a postahivatal bezárt, reggel pedig úgy gondolta, hogy Gregorics Pál jól van, ezért felesleges feladnia azt.

1

3. Wibra Györgyöt milyen esemény vezette el ahhoz, hogy rájöjjön, örökölt vagyona, a bankutalvány az esernyő nyelében van elrejtve?

Krikovszky Tamás polgármester haldoklott, és Wibra Gyurinak diktálta le a végrendeletét. Eközben emlékeiről beszélt, így jutott eszébe Gyuri apjának vörös esernyője, amelynek kifűrt nyelében szállította Gregorics Pál kém korában a titkos teljesítéseket.

1

4. Mi kapcsolja össze a műben az alábbi három helységet: Bábaszék, Glogova, Besztercebánya?

Mikor Wibra Gyuri, aki besztercebányai, az esernyő után kutat, elmegy Bábaszékre Müncz Jónásné boltjába, mert a nyomok ide vezetnek. Eközben a glogovai pap húgát, Veronkát szállító kocsni lovai megvadulnak, és a balesetkor Veronka fülbevalója elveszik. Ezt Wibra Gyuri találja meg és adja vissza a lánynak.

Tehát Bábaszéken találkozott a két fiatal: Bényi Veronka, aki Glogováról és Wibra Gyuri, aki Besztercebányáról jött.

(Bényi Veronka glogovai, Wibra Gyuri besztercebányai: 1 pont; Bábaszéken találkoznak: 1 pont)

2

III. TAMÁSI ÁRON: ÁBEL A RENGETEGBEN**1. Egészítse ki a címszereplő személyes adatait tartalmazó táblázatot!**

TELJES NÉV	Szakállas Ábel
ÉLETKOR	15 éves (a 16.-ban van)
LAKÓHELY	Csíkcsicsó (Felcsíki járás, az Olt mellett)
FOGLALKOZÁS	erdőpásztor a Hargitán

4

2. Ábel kedvelt olvasmányai közül említsen meg kettőt!

Gulliver utazásai, A hős fiúk, Petőfi Sándor versei, A szőke hölgy, Buffalo Bill, Nick Carter-füzetek, kalendárium

2

3. Hogyan tréfálta meg Ábel a bank pénztárosát?

Tejből és kecskebogyóból kenőcsöt készített a szeplők eltüntetésére.

2	
---	--

4. Mi a „viharcsinálás”?

Ábel fákat „robbantott” fel, majd a gyökerestől kidőlt fatörzseket saját hasznára értékesítette.

1	
---	--

5. Mivel foglalkoznak a következő szereplők? Mi lett a sorsuk a történetben?

a) Surgyélán

román csendőr – rabló – a szeredni csendőrségen jelentkezik

b) Fuszulán

fatolvaj - „feladják magukat”

c) Márkus

árva, a somlyói barátoknál szolgál – tüdőbajban meghal

3	
---	--

6. Milyen fogadalmat tesz Ábel az édesanyja sírjánál?

„A szegények és az elnyomottak zászlaját fogom örökké hordozni, bármerre vezéreljen is az utam.”

2	
---	--

7. Értelmezze Németh Lászlónak, a regény méltatójának alábbi állítását!

„Ábelnek csak a kedélye napfényes, minden egyéb zordon.”

hideg, téli, zord időjárás

- furfangosan kivágja magát szorult helyzetéből

magány, félelem

- derűsen szemléli az életet

kiszolgáltatottság

- jó humorérzéke és alkalmazkodóképessége van

szegénység

- leleményes

(a körülményekre és Ábel tulajdonságaira vonatkozó megállapítások 1-1 pontot érnek)

6	
---	--

IV. SZABÓ MAGDA: ABIGÉL

1. „Kukurikúsok” és „szenthurkások”. Kiket hívnak így a regényben, és honnan erednek az elnevezések?

Kukurikúsok: a matulások nevezik így az állami gimnázium diákjait az iskola névadója, a biológus Kokas Pál nevééről.

Szenthurkások: az állami gimnázium diákjai nevezik így a matulásokat, mivel azok „mindig csak imádkoznak”.

2	
---	--

2. A Matula tanári karát Vitay Georgina benyomásai alapján ismerjük meg. Írja a kipontozott helyekre a tanárok és az általuk tanított tantárgyak nevét!

- A) Truth Gertrúdot szerette, pedig a tornaórán úgy meghajszolta őket, hogy azt hitte, nem marad a tenyerén bőr.
- B) Kalmár Péter, aki a honvédelmi ismeretek óráján úgy beszélt a hazaszeretetről, hogy Gina legszívesebben azonnal fegyvert fogott volna, és kimegy a frontra lány létére.
- C) Kerekes, akinél a számtanóra iszonyú élmény volt, mert a legváratlanabb pillanatokban jutott eszébe harmadikos vagy negyedikes anyagot kérdezni.
- D) Hajdút bírta még legkevésbé, mert indulatos volt, néha sértően ironikus, szemmel láthatólag őszintén azt hitte, hogy az ének a világ legfontosabb tantárgya.
- E) König tanítását utálta, pedig kitűnő tanár volt, de a tudata mégis elutasította, amit hallott, a latinórákon tanult klasszikus erények elszürkültek a számára.

10	
----	--

3. Az internátus számos tradíciója (hagyománya) közül néhány Horn Mici nevéhez fűződik. Említsen meg kettőt!

férjhez menés a leltárjegyzékhez; a matulások mindig az internátus imatermében esküsznek; havonta egyszer a legjobb eredményt elérő osztály Horn Micinél uzsonnázhat/teázhat

2	
---	--

4. „Kérem, sose feledjék el figyelemmel kísérni a részleteket – tanította König”. Kinek és milyen alkalomból vásárolja Gina a következő ajándékokat?

- A) **hamutartó** édesapjának, Vitay tábormoknak emlékül, mielőtt megérkeznek az internátusba
- B) **hálóing** Torma Piroskának karácsonyra
- C) **egy cserép jácint** Zsuzsannának, jókedvében, amiért megbocsátott neki. Végül (Zsuzsanna tanácsára) az igazgató kapja meg Gedeon napra

3	
---	--

5. Hogyan kapcsolódik össze a műben Gina sorsának alakulása két, női alakot ábrázoló szoborral? Mely szobrokról van szó? Hol találhatók?

- A) „(...) a vastag falban fülke öblösödött, és a fülkében szobor állt, egy fiatal lány szobra. (...) két keze között régimódi kőkorsót tartott.”

A legendás, csodatevő, titokzatos Abigél szobra a Matula kertjében, a kőkerítésnél. Abigél leveleiben figyelmezteti Ginát, tanácsokat ad neki, segíti, megóvjva a bajtól.

3	
---	--

B) „(...) a tér közepén szobor emelkedett, kar nélküli, lábatlan, szenvedő arcú nőalak.”

A Magyar Fájdalom szobra/Hungária-szobor Horn Mici házának közelében. Talapzatára a háború értelmetlen vérontására figyelmeztető feliratot helyezett el a városi polgári ellenállás vezetője. Órá bízta Vitay tábornok Ginát, mikor az év kezdetén megérkeztek (édesapján kívül csak ő rendelkezhet a lánnyal).

3	
---	--

6. A „gyűlölt” Kőnig többször megakadályozza, hogy Gina - meggondolatlan cselekedeteivel – bajt hozzon társaira, apjára és saját magára is. Soroljon fel ezek közül az esetek közül kettőt!

- A Horn Mici házából való szökési kísérletét azzal magyarázza, hogy Gina „rossz egészségi állapotával” nem akarta megzavarni a társaságot, így elindult egyedül hazafelé, de eltévedt, ezért bolyongott az állomás felé.
- A „dupla dolgozat” ügyét azzal a „kegyes hazugsággal” simítja el, hogy tulajdonképpen ő maga adta a házi fogalmazás egyik lehetséges témájának a groteszk portré írását, tehát Vitay modellje lehetett akár kitalált figura is.
- Közbelép, amikor Gina megpróbál a Matula ügyeleti szobájából titokban Pestre telefonálni, nehogy lelepleződjön a lány tartózkodási helye, veszélybe sodorva ezzel magát és apját is.

2	
---	--

V. ORWELL: ÁLLATFARM

1. A regény elején az Őrnagy beszédet mondott. Mire buzdította az állatokat?

„...az emberi faj megdöntésén kell dolgoznunk! Ez az üzenetem hozzátok, elvtársak: Forradalom!”

2	
---	--

2. Kik dolgozták ki az állatizmus alapelveit?

Hóglyó, Napóleon, Süvi (CSAK a három név együttes említése esetén jár a pont!)

1	
---	--

3. Milyen dalt tiltott be Napóleon? Mit rendelnek el helyette? Miért?

- az Angolhon állatai című dalt tiltotta be
- helyette Minimus, a költő szerzett egy új dalt (Állati farm, Állatfarm, állati gazdaság/Soha én hűtelen nem leszek Tehozzád!)
- mert az Angolhon állatai
 - a Forradalom dala volt, de az már beteljesedett *vagy*
 - egy eljövendő jobb világ iránti vágyat fejezett ki, de ezt a világot már megteremtették

3	
---	--

4. Az állatizmus lényegét összefoglaló Hétparancsolat hogyan változott a mű során?

Állat nem alszik ágyban, lepedőn.

Állat nem öl meg más állatot ok nélkül.

Állat nem iszik alkoholt mértéktelenül.

Minden állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többinél.

Aki két lábon jár az ellenség → „Négy láb jó, két láb jobb!”

Állat nem visel ruhát. → „a disznók előszedték a szekrényből Mr. Jones ruháit, és hordani kezdték”

Aki két lábon jár, az ellenség. → „a disznók libasorban kivonultak rajta. Mind a hátsó lábukon jártak.”

(legalább 4 elem felsorolása: 3 pont; 3 elem: 2 pont; 2 elem: 1 pont, 1 elem: 0 pont)

3	
---	--

5. Mi a szerepük a műben a következő személyeknek?

- Mr. Jones* a Major gazdája, akit elűznek az állatok; Mr. Pilkingtonnal és Mr. Frederickkel megpróbálta visszafoglalni a farmot (a Tehénistálló Csatája); a támadásban megsebesítette Hógolyót
- Mr. Pilkington* az elhanyagolt Rókaerdő (tanya) tulajdonosa, gazdálkodás helyett inkább horgászott vagy vadászott; megrémült az Állatfarm lázadásától; hamis pletykákat terjesztett a farmról; vevőként jelentkezett az udvarban lévő farakásért; kártyázott a disznókkal, majd pohárköszöntőt mondott az Állatfarm és a szomszédai közötti barátságos viszonyról
- Mr. Frederick* a jó karban lévő Kuporlak tulajdonosa, gyakran pereskedett, nehéz volt vele alkut kötni; megrémült az Állatfarm lázadásától; hamis pletykákat terjesztett a farmról; vevőként jelentkezett az udvarban lévő farakásért; hamis ötfontos bankjegyekkel fizetett érte; vezetésével felrobbantották a szélmalmost

(személyenként 2-2 elem felsorolása: 1 pont)

3	
---	--

6. Azonosítsa a diktatúra néhány jellemzőjét a szereplőkkel és a mű történéseivel!

a) *a diktátor félreállítja vetélytársát*

Hógolyót a sikeres kampánybeszéde után Napóleon kutyái elűzik

b) *kivégeztetik a rendszer ellenségeit*

Hógolyóval való bármilyen kapcsolatot vagy az „árulást” (az eldugott kukorica megevését, a vályúba vizelést, az öreg kos megölését stb.) halállal büntették

c) *személyi kultusz*

Napóleon kitüntette magát az „Állatok Hőse” kitüntetés első és második fokozatával; nem beszéltek egyszerűen Napóleonról, hanem vezérünknek hívták; Minden Állatok Atyja, az Emberiség Réme, a Juhnyáj Védelmezője, a Kiskacsák Barátja lett; bölcsnek, jó szívűnek tartották; minden szerencsés fordulatot neki tulajdonítottak; Minimus „Napóleon elvtárs” címmel verset is írt róla; elnököt kellett választani: egyetlen jelölt volt, Napóleon

d) *az ideológia kialakítása, szükség szerinti formálása*

pl. a Hétparancsolat és annak módosítása

e) *katonai hatalmat tart fenn*

„egyszerre kilenc, rézzel kivert nyakörvet viselő hatalmas kutya rontott be a pajtába”; „a mellette lebzselő három kutya olyan fenyegetően morgott, hogy minden további kérdezősködés nélkül elfogadták a magyarázatot”

f) *manipulálja az alattvalókat*

pl. a szélmalom lerombolása után a vereséget győzelemként ünnepelték: „végül mégis úgy érezték, hogy valóban győzelmet arattak”; Süvi magyarázatai

g) *meghamisítják a múltat*

újonnan előkerült dokumentumokkal bizonyították, hogy Hógolyó és Jones cinkostársak voltak; Hógolyó sebe Napóleon fogaitól származott stb.

h) *beszolgáltatások*

pl. a tyúkoknak be kellett adniuk a tojásaikat; a tej és a hullott alma kizárólag a disznókat illette

i) a munka kultusza

„Majd még keményebben dolgozom!” – Bandi jelszava; mindenki képességei szerint dolgozott

(jó példa esetén 1-1 pont)

9	
---	--

7. A regénynek mely szereplőit jellemzik a következő mondatok?

Azt állította, hogy van egy titokzatos vidék, a Kandiscukor Hegység, és halála után minden állat oda jut.

Mózes, a holló

Majd még keményebben dolgozom! – ez lett a személyes jelszava.

Bandi, a ló

Jómaga egyenesen Jonesnak rontott. Jones látta, hogy jön, felemelte a puskáját, és lőtt. A sörét véres csíkot hasította hátába.

Hógolyó

Minden reggel elkésett a munkából, azzal mentegette magát, hogy elaludt, és rejtélyes fájdalomról panaszkodott, jóllehet kitűnő étvágya volt.

Mollie

4	
---	--

VI. TURCZI ISTVÁN: MENNYEI EGYETEM

1. Ki kicsoda? Rendelje egymáshoz a szereplők nevét és a rájuk jellemző idézetet!

B Duschek Dénes

D Kásás Lajos

C Annuska

A Józan Elek

A) „a nagy organizátor, soproni illetőségű, él-hal a francia kultúráért”

B) „Hegel várhat”

C) „a polgári ideológiák avatott ismerője”, „úgy szívja a cigarettát, mint mások műanyag zacskóból a tejet”

D) „hat láb magas, szopja az ujját, és társaságban dadog”

4	
---	--

2. Dorogi Kriszta a férfiak között milyen három típust különböztet meg?

szép, okos, pénzes (szinonimák is elfogadhatók, de csak teljes megoldásért jár a pont)

1	
---	--

3. Milyen művelődéstörténeti korszakokról van szó az esztétika-előadáson? Legalább hármat említsen!

antikvitás, középkor, reneszánsz, klasszicizmus (Marxig jut el Duschek Dénes az órán)

3	
---	--

4. Mi a Vappu? A meghatározás tartalmazzon legalább három elemet!

a tavasz és az ifjúság ünnepe Finnországban

május elsején ünneplik (régén éjfélkor, a regény idején nappal)

Havis Amanda (sellőszobor) fejére tesznek jelképesen sapkát (a diáksapka a Vappu egyetlen szimbóluma: fekete ellenzős fehér tányérsapka)

3	
---	--

5. Turczi István alkotását novellaszerű regényként tartják számon. Említsen meg legalább három olyan jellemzőt a mű alapján, amelyek összetartják a laza szerkezetű novellafüzért!

visszatérő, közös szereplők
 időszerkezet, időrend
 a cselekmény fő helyszínei
 állandó stíluselemek, nyelv
 a téma alapvetően azonos
 Egyéb, a javító tanár szerint indokolható megoldás is elfogadható.

3	
---	--

6. Pótolja a bevezető hiányzó adatait!

„Egyetem bárhol van, földünk bármelyik pontján Tokiótól San Franciscóig. De ez az egyetem, amelyről könyvemben szó lesz, itt van Budapesten, itt és most, a nyolcvanas években. Bár az ELTE Bölcsészka a legteljesebb mértékben valóságos, működő intézmény, körötte fodrozódó történetünk mégis fiktív...”

6	
---	--

VII. GRECSÓ KRISZTIÁN: PLETYKAANYU

Pletykaanyu

1. Idézz fel, mit tudunk meg a pletykákból a *Bicskás brigád* tevékenységéről! Három elemet említsen!

- a Bicskád brigád embereket csempésztett egy hűtőkocsiban
- palesztinokat csempészttek, akik megfulladtak, majd betaszították őket a derítőbe
- gyilkosok
- egy szó sem igaz a pletykából („...akkora hülyeség, mint ide Kaba.)

3	
---	--

2. Grecsó Krisztián többször utal írókra, költőkre, művekre, történelmi eseményekre.

a) Nevezze meg, milyen műre utalnak a következő sorok!

„...a vályogemberbe a mutatóján át vezette be a kettőhúszat a Magasságos – és attól lett benne élet.”

a Bibliára/ az Ószövetségre/ a Teremtés könyvére

1	
---	--

b) Nevezze meg, milyen történelmi eseményhez köthető az alábbi részlet!

„Jordán Tibibe belekerült a mutatóján át a kettő hússzal együtt az élet. Azóta Görgey Artúrnak hiszi magát, és vígan van, mert már mindenki megbékélt vele, hogy Világosnál muszáj volt letenni a fegyvert.”

az 1848-49-es forradalomra és szabadságharcra

1	
---	--

c) Kit idéznek meg a következő részletek?

„Van egy költő a faluban, a fodrásznál hallom, ki gondolta volna...”; „...a bizonyos költő, aki van itt nálunk a faluban, állna villa a hátába, kipofázza a titkos ügyeket is, a szennyest, hogy így cicomásan mondjam...”

magát a szerzőt, Grecsó Krisztiánt

1	
---	--

3. Milyen pletyka fűződik az elbeszélés két visszatérő figurájához, Munkácsy Mihályhoz és Kis(s) Ferenchez (Csók Ferihez)?

a) Munkácsy Mihály

a kastélyban lakott, nem festett semmit, mégis nagy hatással volt rá a falu

b) Kis(s) Ferenc (Csók Feri)

a szippantóst kitették az állásából, kiment a Vatikánba hűtő-fűtő klímát szerelni

2	
---	--

4. Értelmezze az elbeszélés alábbi gondolatát! Véleményét két-három összefüggő mondatban fogalmazza meg!

„...ha Széchenyi is új hintót akart volna mindig, most a sarokról kéne hordani a vizet.”

Ha Széchenyi (István) a vagyonát csak a saját kényelmének biztosítására költötte volna, nem pedig a haladást, a szellemi fejlődést szolgáló befektetésekre, akkor még elmaradottabb lenne az ország. (Vagyis nem lenne vezetékes víz, az utcai csapokból kellene a vizet a háztartásokba behordani.) Ez a gondolat a Babamúzeum létesítésével kapcsolatban hangzik el.

2	
---	--

Bolondok

5. a) Miért kaphatta meg a tanítói állást Lesty Mihály?

Azért üresedett meg az álláshely, mert az elődje, Szelestei Ibolya (rejtélyes körülmények között) meghalt. A Holt-Tiszába vetette magát.

1	
---	--

b) Apja milyen pályára szánta a fiát?

Az apa azt akarta, hogy a fia jegyző legyen.

1	
---	--

6. Milyen emlékeket őriznek a falubeliek Szelestei Ibolyáról? Válaszában legalább hat elemet soroljon fel!

12 évig tanított a helyi iskolában (1-4. osztályokban)

nem volt udvarlója „fagyos szent”

nem volt igazi tekintélye

különlegesen szép és drága ruhái voltak

igazi „úrinő” volt: megkímélte magát a fizikai munkától; még hétvégén is hordták neki az ebédet

nem szerették az állítólagos zsidó származása miatt sem

különcnek tartották, mivel úgy gondolta, a bogaraknak is van lelke

eretnek megnyilvánulásai voltak

különcsége ellenére alig emlékeznek rá, pedig még csak egy éve halt meg

6 jó megállapítás 4 pont ;5 jó megállapítás 3 pont; 4 jó megállapítás 2 pont; 3 jó megállapítás 1 pont; 0-2 megállapítás 0 pont

4	
---	--

7. Párosítsa össze a helyneveket a műben szereplő „állandó jelzőjükkal”!

C Pécs

A) „kálvinista Róma”

A Debrecen

B) „napfényes Tisza-part”

D Békéscsaba

C) „mediterrán Ige”

B Szeged

D) „tótok bátyja”

4 jó megoldás 2 pont; 2 jó megoldás 1 pont; 1 jó megoldás 0 pont

2	
---	--

Achilles-ín**8. Értelmezze a novella címét!**

Az Achilles-ín valakinek a legsebezhetőbb pontja. (Az elnevezés Achilles/Akhilleusz görög hős nevéhez kapcsolódik, aki a mítosz szerint egész testében sérthetetlen volt, csak a sarkán nem.)
 „A költő lelke egy Achilles-ín. Minden tyúkszeme, bibircsókjá azon van a világnak!”

2	
---	--

VIII. FOGALMAZÁS

Válasszon ki két-három tetszés szerinti művet az olvasmányok közül, és írjon egy legfeljebb 3 oldalas dolgozatot az alábbi címmel: „Borzasztóan titkos dolgok ezek”! (40 pont)
 Ügyeljen a stílusára és a helyesírásra!

Értékelési szempontok

- Hogyan tudja a tanuló megfogalmazni a választott művek lényegét a cím szempontjából?
- Milyen a szöveg felépítése?
- Milyen a stílusa?

Pontozás

A „közepes” szintű fogalmazás pontszáma 20, a „jó”-nak minősíthető 30, a kifogástalan, értékes írás 40 pont. Köztes pontszám is adható tartalmi hiány, a szerkesztési és a nyelvhasználati hibák miatt.

Továbbküldhetők a legalább 120 pontot elért dolgozatok.

Köszönjük közreműködésüket!

A versenybizottság